

जोखिमहरूलाई बीमाको दायरामा ल्याउनु, जोखिममा आधारित सुपरीवेक्षण पद्धतिलाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेका छन्।

#### ४.४ बीमा क्षेत्रको वित्तीय रणनीति

##### ४.४.१. दिगो र समावेशी आर्थिक विकास

क. बीमा क्षेत्रको विकास तथा विस्तार गर्ने

##### कार्यनीति

- अ. सरकारी र नागरिकको अचल सम्पत्तिको प्राकृतिक प्रकोप तथा अन्य जोखिम विरुद्ध सुरक्षा प्रदान गर्न सम्पत्ति बीमा गर्ने व्यवस्था गर्ने;
- आ. आर्थिक क्रियाकलापलाई वातावरणमैत्री बनाउन हरित बन्ड, सामाजिक बन्ड जस्ता उपकरणहरूको विकास र प्रवर्धन गर्ने;
- इ. सबै किसिमको जोखिम मुलुकभित्र वहन गर्न सक्ने गरी पूनर्बीमा कम्पनीको जोखिम वहन क्षमता बढाउने;
- ई. बीमाको पहुँच बढाउन बन्डलड (Bundled) बीमालेख, सूचकांकमा आधारित लघु बीमालेख, कृषि तथा पशुपन्छी जस्ता नवीनतम बीमालेखको विकास गर्ने;
- उ. लघु बीमाको प्रवर्धन गर्न ग्रामीण क्षेत्र तथा न्यून आय वर्गका नागरिक लक्षित बीमालेख तथा अन्य उपकरणहरूको विकास तथा विस्तार गर्ने;
- ऊ. सूचकांकमा आधारित बीमा मार्गदर्शन तर्जुमा गरी मौसमीय सूचकांक जस्ता क्षेत्रगत बीमालेख जारी गर्ने;
- ऋ. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषलाई बीमाको अवधारणा अनुसार पुनर्संरचना गर्ने;
- ए. गैरबैंङ्किङ वित्तीय संस्थाबाट हुदै आएको बीमा सेवा सम्बन्धी कार्यलाई बीमा सेवा प्रदायकमार्फत हुने व्यवस्था मिलाउने।

ख. बीमा क्षेत्रबाट दीर्घकालीन पुँजी परिचालन गरी लगानी अभिवृद्धि गर्ने

##### कार्यनीति

- अ. बीमा क्षेत्रबाट परिचालन भएको पुँजी ठुला पूर्वाधार र दीर्घकालीन प्रतिफल प्राप्त हुने क्षेत्रमा लगानी गर्ने,
  - आ. बीमा विकास कोषको स्थापना गर्ने,
  - इ. बीमामा वैकल्पिक वितरण प्रणालीको विकास गर्ने।
- ग. बीमा दावी भुक्तानी प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने

##### कार्यनीति

- अ. प्रविधिको उच्चतम प्रयोगमार्फत दावी भुक्तानीलाई सरल, सहज, विश्वसनीय, समयबद्ध र बीमितमैत्री बनाउने;
- आ. बीमा दावी भुक्तानी अनुगमन संयन्त्रको सबलीकरण गरी लाभग्राहीमैत्री बनाउने।

##### ४.४.२. वित्तीय पहुँच तथा समावेशीकरण

क. बीमाको पहुँच विस्तार गर्ने

### कार्यनीति

- अ. न्यून आय वर्गलाई बीमाको दायरामा ल्याउनका लागि सरल भाषा सहितको पहुँचयोग्य बीमा योजना तयार गरी लागु गर्ने,
- आ. स्थानीय तह, सहकारी, लघु वित्त र सामुदायिक संस्थासँग समन्वय र साझेदारी गर्दै बीमा सेवा विस्तार गर्ने।

### ४.४.३. वित्तीय साक्षरता तथा ग्राहक संरक्षण

- क. बीमा साक्षरता कार्यक्रम विस्तार गर्ने

#### कार्यनीति

- अ. बीमाको न्यून पहुँच भएका वर्ग र क्षेत्र समावेश गरी बीमा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- आ. बीमा विषयलाई विभिन्न तहका शैक्षिक पाठ्यक्रममा समावेश गर्ने,
- इ. बीमा साक्षरता अभिवृद्धि गर्न संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोष परिचालनको व्यवस्था मिलाउने,
- ई. बीमासम्बन्धी सूचना प्रवाहलाई सरल, विश्वसनीय, पहुँचयोग्य र प्रभावकारी बनाउन बीमा सूचना संयन्त्रको सुदृढीकरण गर्ने।

- ख. बीमितको हक हित संरक्षण गर्ने

#### कार्यनीति

- अ. बीमित हित संरक्षण कोषको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने,
- आ. प्रभावकारी गुनासो सुनुवाई संयन्त्र बिकास गरी समयबद्ध र निष्पक्ष रूपमा गुनासो सम्बोधन हुने व्यवस्था गर्ने,
- इ. बीमा कम्पनीहरूको पारदर्शिता र जवाफदेहिता बढाउने,
- ई. बीमितको हक हित संरक्षणका लागि प्रभावकारी नियमन र सुपरीवेक्षणको व्यवस्था गर्ने।

### ४.४.४. वित्तीय क्षेत्र सुदृढीकरण तथा वित्तीय स्थायित्व

- क. नियमनकारी तथा सुपरवेक्षकीय क्षमता अभिवृद्धि गर्ने

#### कार्यनीति

- अ. नेपाल बीमा प्राधिकरणको नियामक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- आ. बीमा कम्पनीहरूको वित्तीय क्षमता सुदृढ गर्ने,
- इ. बीमा सेवा विविधीकरण गर्दै बजार विकास गर्ने,
- ई. बीमा क्षेत्रसँग सम्बन्धित संस्थागत सुशासन प्रवर्धन गर्ने।

- ख. बीमा क्षेत्रमा नवीनतम अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासको अवलम्बनमार्फत स्थायित्व कायम गर्ने

#### कार्यनीति

- अ. अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड र असल अभ्यास अनुरूपका क्षेत्रगत निर्देशिका र उपकरणहरूको

विकास तथा स्तरोन्नति गर्ने,  
आ. नवीनतम प्रविधि र उपकरणको प्रयोगमार्फत जोखिम विश्लेषणलाई प्रभावकारी बनाउने।

ग. बीमासम्बन्धी कानूनलाई समय सापेक्ष अद्यावधिक गर्ने

**कार्यनीति**

अ. बीमा क्षेत्रमा नियमित अध्ययन र अनुसन्धान गरी नीतिगत विषयमा पृष्ठपोषण दिने संयन्त्रको विकास गर्ने,

आ. विद्यमान ऐन, नियम, निर्देशिका, मार्गदर्शन, कार्यविधिलाई अद्यावधिक गर्ने।